

Născut la 7 februarie 1975, scriitorul francez MARTIN PAGE reușește performanța de a se impune ca romanțier de enorm succes încă de la prima carte publicată, *Comment je suis devenu stupide* (ianuarie 2001). Avea 25 de ani când și-a scris romanul, exact ca eroul său stânjenitor de inteligent. Și-a întrerupt studiile universitare (antropologie) și a mai scris, de atunci, două cărți: *Une parfaite journée parfaite* și *La Libellule de ses huit ans* (în curs de apariție în *Cartea de pe noptieră*). Biografia pe care i-o dezvăluie revistele și internetul este una non-conformistă. Ceea ce spune Page despre viața lui sunt amănunte care altora li se par frivole, dar care se înlanțuie, până la urmă, mai semnificativ decât o banală cronologie: are 1,80 m, îi place să bea ceai, își adoră prietenii, e pasionat de film, de teatrul elisabetan, de muzică și, firește, de literatură. Îi plac bicicletele olandeze și zăpada de Crăciun. A călătorit, grație companiei *Eurolines* și „câtorva miracole” în vreo zece țări, inclusiv U.R.S.S., în 1989. Scriitorii preferați sunt Shakespeare, Wilde, Waugh, Saki, McCullers, Calvino, Dickens, Dahl, Austen, Dick, Chandler, Parker, Dostoievski, Jerome, Poe, dar în primul său roman cel mai sus stă totuși un francez, Flaubert. Martin Page este una dintre bucuriile literare ale acestui început de secol. Biografia și bibliografia lui sunt în curs de formare și mai pot oferi multe surprize.

ADRIANA GLIGA a mai tradus: Emanuel Roblès, *Sirenele*, Univers, 1979; Alain Monchablon, *Cartea cetățeanului*, Humanitas, 1991; Robert Ludlum, *Identitatea lui Bourne*, Elite, 1992; Julian Amery, *Ia-o spre Est, tinere!*, Ed. Militară, 1993; H. Tarnower și S. Baker, *Regimul medical Scarsdale*, Humanitas, 1998; Dominique Fernandez, *Rapsodia română*, Humanitas, 2000.

Martin Page

M-am hotărât să devin prost

Traducere din franceză de
ADRIANA GLIGA

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Colecție îngrijită de
IOANA PÂRVULESCU

Coperta colecției
IOANA DRAGOMIRESCU MARDARE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PAGE, MARTIN

M-am hotărât să devin prost / Martin Page; trad.:
Adriana Gliga. –Ed. a 5-a. – București: Humanitas, 2008
ISBN 978-973-50-1947-1

I. Gliga, Adriana (trad.)

MARTIN PAGE
COMMENT JE SUIS DEVENU STUPIDE
© Le Dilettante, 2001

© HUMANITAS, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 pentru prezenta
versiune românească

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

„Îi invidia pentru tot ceea ce nu știau.“

Oscar Wilde

Crima

Lordului Arthur Savile

„Ob-la-di ob-la-da life goes on bra.“

The Beatles,

Ob-la-di ob-la-da,

White Album

Lui Antoine i se păruse dintotdeauna că are vârsta câinilor. Când avea șapte ani, se simțea obosit ca un om de patruzeci și nouă; la unsprezece, avea deziluziile unui bătrân de șaptezeci și șapte. Acum, la douăzeci și cinci de ani, sperând într-o viață ceva mai blândă, Antoine a luat hotărârea să aștearnă peste creierul lui giulgiul prostiei. Constatase de prea multe ori că inteligența este cuvântul care desemnează prostii bine ticluite și frumos pronunțate, că este atât de pervertită, încât de multe ori ești mai avantajat fiind prost, decât intelectual consacrat. Inteligența te face nefericit, singuratic, sărac, pe când deghizarea inteligenței îți conferă o imortalitate de hârtie de ziar și admirația celor care cred în ce citesc.

Ceainicul începu să scoată un țiuit anemic. Antoine turnă apa care bolborosea într-o ceașcă albastră împodobită cu o lună înconjurată de doi trandafiri roșii. Frunzele de ceai se deschiseră involburându-se, răspândindu-și culoarea și mirosul, în timp ce aburii se înălțau și se amestecau cu masa de aer. Antoine se așeză la

birou, în fața singurei ferestre a garsonierei lui răvășite.

Își petrecuse noaptea scriind. Într-un caiet mare de școlar, după numeroase tatonări, după pagini de ciorne, reușise în fine să dea o formă manifestului său. Înainte de asta, se istovise săptămâni în șir căutând o porțiță de scăpare, niște subterfugii convingătoare. Dar sfârșise prin a recunoaște groaznicul adevăr: cauza nefericirii lui era propria-i minte. În această noapte de iulie, Antoine consemnase așadar argumentele care urmau să explice renunțarea lui la gândire. Caietul avea să rămână ca mărturie a proiectului său, în caz că nu va ieși teafăr din această experiență periculoasă. Dar fără îndoială că reprezenta în primul rând un mijloc de a se convinge pe sine însuși de valabilitatea acțiunii lui, căci aceste pagini justificative aveau seriozitatea unei demonstrații raționale.

Un măcăleandru bătu cu ciocul în geam. Antoine își ridică privirea de pe caiet și, parcă spre a răspunde, bătu în el cu stiloul. Luă o înghițitură de ceai, se întinse și, trecându-și o mână prin părul cam gras, se gândi c-ar trebui să fure șampon de la Champion, magazinul din colț. Antoine nu se considera un hoț, nu era suficient de nesperios pentru așa ceva și de aceea subtiliza doar ce-i trebuia: șampon cât o alună presată discret într-o cutiuță de bomboane. La fel proceda pentru pastă de dinți, săpun, cremă de ras, boabe de struguri, cireșe; astfel, luându-și dijma, ciupea zilnic de prin marile magazine și supermarketuri. Neavând destui bani nici ca să-și cumpere toate cărțile pe care le dorea, și

constatând acuitatea supraveghetorilor și a porților de securitate de la F.N.A.C., fura cărțile pagină cu pagină și le reconstitua la adăpost, în apartamentul său, ca un editor clandestin. Fiecare pagină, fiind câștigată printr-un delict, căpăta o valoare simbolică mult mai mare decât dacă ar fi fost lipită și pierdută printre suratele ei; desprinsă dintr-o carte, șterpelită, pe urmă legată la loc cu răbdare, ea devenea sacră. Biblioteca lui Antoine număra astfel vreo douăzeci de cărți reconstituite în prețioasa lui ediție particulară.

Pe când se lumina de ziuă, epuizat de noaptea albă, se pregătea să dea o încheiere proclamației lui. După o clipă de șovăială cu capătul stiloului între dinți, începu să scrie, cu capul aplecat aproape de caiet, trecându-și limba peste buze:

„Nimic nu mă enervează mai mult decât poveștile în care eroul, la final, va ajunge în situația lui de la început, după ce a câștigat ceva. Și-a asumat riscuri, a trăit aventuri, dar, la sfârșit, va cădea tot în picioare. Nu pot să particip la această minciună: să mă prefac că nu cunosc deja cum se încheie totul. Știu că această călătorie în prostie se va transforma într-un imn al inteligenței. Va fi mica mea *Odisee* personală, iar după multe încercări și aventuri primejdioase voi sfârși prin a ajunge înapoi în Ithaca. Simt deja mirosul acela de ouzo și de foi de viță umplute. Ar fi o ipocrizie să n-o spun, să nu spun că, încă de la începutul poveștii, se știe că eroul va scăpa, ba chiar va ieși înnobilit de atâtea

încercări. Un deznodământ construit în mod artificial pentru a părea firesc va proclama o lecție de genul: «E bine să gândești, dar trebuie să profiți de viață.» Orice am spune, orice am face, există întotdeauna o morală care paște pe imășul personalității noastre.

Este miercuri 19 iulie, soarele se hotărăște în sfârșit să iasă din ascunzătoare. Aș vrea să pot spune, la încheierea acestei aventuri, precum personajul Joker din *Full Metal Jacket*: «Sunt într-o lume de rahat, dar sunt viu și nu mi-e teamă.»“

Antoine puse jos stiloul și închise caietul. Bău o gură de ceai; dar lichidul se răcise. Își dez-morți oasele și încălzi niște apă pe micul reșou de camping pus direct pe podea. Măcăleandrul ciocăni cu pliscul în geam. Antoine deschise fereastra și puse un pumn de semințe de floarea-soarelui pe pervaz.